

Sodbi Sodišča

v zadevah C-163/24 | Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice in Curtea de Apel București ter C-293/24 | Ferreira da Silva e Brito in drugi

Sporočilo za medije št. 120/26

Luxembourg, 8. september 2026

Odgovornost za kršitev prava Unije: Sodišče je pojasnilo pogoje, pod katerimi lahko pravni subjekt pridobi odškodnino zaradi sodne odločbe, ki je v nasprotju s pravom Unije

Med drugim je potrdilo, da mora kršena norma posameznikom podeljevati pravice in da lahko krivdna opustitev nacionalnega sodišča, da Sodišče vpraša glede razlage te norme, prispeva k nastanku odgovornosti

V dveh sodbah, izdanih danes, je Sodišče razvilo svojo sodno prakso na področju odgovornosti držav članic za kršitve prava Unije, ki jih stori nacionalno sodišče zadnje stopnje, in pri tem pojasnilo vlogo, ki jo ima kršitev obveznosti predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe. Tako je v romunski zadevi navedlo, da taka odgovornost lahko nastane le, če kršitev obveznosti predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe spremlja kršitev drugega pravila prava Unije, katerega namen je podelitev pravic posameznikom. V zadevnem primeru pa ni bilo tako, saj so zadevna pravila v zvezi z natančno identifikacijo kmetijskih površin sledila cilju v splošnem javnem interesu, in sicer zaščiti finančnih interesov Unije. V portugalski zadevi so zadevna pravila, ki so bila v sodbi vrhovnega sodišča iz leta 2009 napačno uporabljena, dejansko imela takšen namen, saj ščitijo delavce v primeru prenosa podjetja. Sodišče je navedlo, da mora predložitveno sodišče preveriti, ali ta sodba pomeni dovolj resno kršitev prava Unije, kar je eden od pogojev za uveljavitev odgovornosti države članice za kršitev navedenega prava, ki jo je storilo eno od njenih sodišč, ki odloča na zadnji stopnji. Vendar je poudarilo nekatere elemente, ki jih je opredelilo kot odločilne za to preučitev, in nakazalo, da je ta pogoj v zadevi v glavi stvari dejansko izpolnjen.

V zadevi C-163/24 je romunski kmet leta 2007 zaprosil za kmetijsko podporo za površino 264,71 ha. Po opravljenem pregledu je pristojni romunski organ ugotovil, da je dejansko upravičena površina znašala le 180,62 ha, in je njegov zahtevek zavrnil. Pravna sredstva, vložena zoper to odločbo, so bile zavrnjene, pri čemer je pritožbeno sodišče v Bukarešti leta 2012 zavrnilo predložitev zadeve Sodišču, da bi pridobilo razlago uredbe o integriranem administrativnem in kontrolnem sistemu kmetijskih podpor.¹ Kmet je nato vložil odškodninsko tožbo proti romunski državi zaradi kršitve prava Unije. Isto pritožbeno sodišče v Bukarešti, ki je obravnavalo pritožbo, je nazadnje Sodišče med drugim vprašalo o tem, ali je prvotna zavrnitev predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe takšna, da bi lahko povzročila nastanek odgovornost romunske države.

V zadevi C-293/24 so zaposleni portugalske letalske družbe Air Atlantis, ki so bili odpuščeni ob prenehanju te družbe leta 1993, trdili, da je družba Transportes Aéreos Portugueses v okviru „prenosa obrata“ v smislu direktive o prenosu podjetij² prevzela del njenih dejavnosti. Zahtevali so tudi vključitev v to zadnjenavedeno družbo. Leta 2009 je portugalsko vrhovno sodišče zavrnilo, da bi Sodišču predložilo vprašanje za predhodno odločanje glede pojma „prenosa obrata“, preden je potrdilo zavrnitev tožbe zaposlenih s strani nižjih portugalskih sodišč. Zaposleni so nato pred civilnimi senati v Lizboni vložili odškodninsko tožbo proti portugalski državi zaradi kršitve prava Unije, za katero je odgovorno vrhovno sodišče. Ker je to prvostopenjsko sodišče pri Sodišču vložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, je to leta 2015 razsodilo, prvič, da je bil v obravnavani zadevi izveden prenos podjetja, in, drugič, da bi moralo vrhovno sodišče vložiti predlog za sprejetje predhodne odločbe.³ Kljub tej sodbi so portugalska prvostopenjska sodišča zavrnila tožbo delavcev, zlasti zato, ker se je Sodišče v svoji sodbi oprlo na sodno prakso v zvezi s pojmom „prenos obrata“, ki se časovno umešča za sodbo portugalskega vrhovnega sodišča iz leta 2009. V okviru izredne revizije je tudi vrhovno sodišče nazadnje zadevo

predložilo Sodišču, da bi ugotovilo, ali je stališče, ki ga je sprejelo leta 2009, pomenilo dovolj resno kršitev prava Unije, ki bi lahko povzročila nastanek odgovornosti portugalske države.

Glede pogojev za nastanek odgovornosti države članice za kršitev prava Unije je Sodišče opozorilo, da imajo posamezniki, ki trdijo, da so utrpeli škodo, pravico do odškodnine, kadar so izpolnjeni trije kumulativni pogoji: namen pravila prava Unije, ki je bilo kršeno, mora biti podelitev pravic posameznikom, kršitev tega pravila mora biti dovolj resna in med to kršitvijo ter nastalo škodo mora obstajati neposredna vzročna zveza. To načelo se uporablja tudi, kadar kršitev izhaja iz odločbe sodišča, zoper odločitev katerega po nacionalnem pravu ni pravnega sredstva.

V zadevi C-163/24 je Sodišče zato ugotovilo, da v primeru kršitve obveznosti predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe odgovornost države članice nastane le, **če to kršitev spremlja tudi kršitev drugega pravila prava Unije, katerega namen je podeliti pravice posameznikom. Kršitev te obveznosti predložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe namreč sama po sebi ne more zadostovati za nastanek odgovornosti države članice.** V obravnavanem primeru pa po eni strani zadevna določba uredbe o integriranem administrativnem in kontrolnem sistemu kmetijskih podpor kmetu, ki je zaprosil za kmetijsko podporo, ne podeljuje nobene pravice, saj je edini cilj te določbe zaščita finančnih interesov Unije. Po drugi strani pa pogoji, v katerih je deloval zadevni romunski kmet, temu niso omogočali, da bi se skliceval na določbo prava Unije iz druge uredbe, ki zajema primer opravičljive zmote.

V zadevi C-293/24 je Sodišče ugotovilo, da je namen zadevnih določb direktive o prenosu podjetja dejansko podelitev pravic posameznikom, tako da je prvi pogoj za nastanek odgovornosti portugalske države zaradi odločbe vrhovnega sodišča iz leta 2009 izpolnjen. Glede drugega pogoja, ki se nanaša na obstoj dovolj resne kršitve prava Unije s strani zadevnega sodišča, je Sodišče izpostavilo tri elemente, ki jih je opredelilo kot odločilne. Tako je ugotovilo, prvič, da se je rešitev, sprejeta v njegovi sodbi iz leta 2015, izpeljala že iz sodne prakse pred odločbo o zavrnitvi portugalskega vrhovnega sodišča iz leta 2009, pri čemer je bila pri tej odločbi podana kombinacija napak pri razlagi prava Unije. Drugič, v tem primeru je indic dovolj resne kršitve prava Unije tudi okoliščina, da je portugalsko vrhovno sodišče odstopilo od navodil, ki so izhajala iz sodne prakse pred to odločbo iz leta 2009, ne da bi Sodišču predložilo predlog za sprejetje predhodne odločbe, kljub obveznosti, ki jo v zvezi s tem ima. Tretjič, to vrhovno sodišče ni moglo spregledati, da je bila skladnost metodološkega pristopa, ki ga je uporabilo v tej odločbi, s pravom Unije prav v središču predloga za sprejetje predhodne odločbe, ki je bil v tistem času v obravnavi pred Sodiščem, kar kaže na neopravičljivost kršitve navedenega prava, ki jo je storilo to nacionalno sodišče. Glede na te različne okoliščine **kaže, da je pri sodbi iz leta 2009 podana dovolj resna kršitev prava Unije, kar pa mora preveriti predložitveno sodišče**, prav tako pa **mora preveriti vzročno zvezo med to kršitvijo in škodo, za katero v zadevi v glavni stvari nekdanji zaposleni družbe Air Atlantis zahtevajo odškodnino.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču Evropske unije predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije.

Splošno sodišče je pristojno za obravnavanje predlogov za sprejetje predhodne odločbe, ki spadajo izključno na ta področja: (1) skupni sistem davka na dodano vrednost (DDV), (2) trošarine, (3) carinski zakonik, (4) tarifna uvrstitev blaga v kombinirano nomenklaturu, (5) odškodnina in pomoč potnikom v primeru zavrnitve vkrcanja, zamude ali odpovedi prevoznih storitev ali (6) sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov. Sodišče je pristojno za obravnavanje vseh drugih predlogov za sprejetje predhodne odločbe.

Niti Sodišče niti Splošno sodišče ne odločita o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča ali Splošnega sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje. Predstavitev dejanskega stanja in pravnega okvira se nanaša na zadevno obdobje in temelji na spisih zadev.

Celotno besedilo in povzetek sodb ([C-163/24](#) in [C-293/24](#)), kadar je bil ta povzetek pripravljen, so objavljeni na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Posnetki razglasitve sodbe so na voljo na „[Curia Web TV](#)“ ter na „[European Broadcasting Service](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ [Uredba Komisije \(ES\) št. 796/2004](#) z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje navzkrižne skladnosti, modulacije ter integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, predvidenih z Uredbo Sveta (ES) št. 1782/2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete

² [Direktiva Sveta 77/187/EGS](#) z dne 14. februarja 1977 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z ohranjanjem pravic delavcev v primeru prenosa podjetij, obratov ali delov podjetij ali obratov

³ Sodba Sodišča z dne 9. septembra 2015 v zadevi Ferreira da Silva e Brito in drugi, [C-160/14](#) (glej tudi sporočilo za medije [št. 96/15](#)).